

JOZEF OVI LETTRICHOVI

Bratislava dňa 16. apríla 1947

Milý pán predseda!

Obraciam sa na Teba v nezvyklej veci ako na vydavateľa časopisu *Nové prúdy*. V menovanom časopise čís. 8 zo dňa 30. marca 1947 bol článok pod titulom *Úradovanie na Povereníctve školstva*, v ktorom sa *Nové prúdy* ponosujú, že na Povereníctvo školstva a osvety sa nemožno telefonicky dovolať v sobotu, lebo „tam zaručene veľkú časť úradníkov nenájdete“, ďalej, že „je všeobecne známe, že na školstve je zbytočne mnoho úradníctva“; „mnoho z vedúcich úradníkov prednáša na tzv. doškolovacích kurzoch“, väčšie množstvo úradníctva nižších kategórií zúčastňuje sa na týchto kurzoch ako poslucháči, v dôsledku toho „PŠO má príliš mnoho nevybavených záležitostí“ atď., atď.

Neobťažoval by som ani Teba ani seba, keby neišlo o dôležitý štátny úrad, napadnutý v časopise, ktorého vydavateľom je predseda Národnej rady a zodpovedným redaktorom člen Zboru povereníkov. Pre informáciu Tvoju, resp. pre informáciu časopisu, ktorého ráčiš byť vydavateľom, uvádzam o PŠO toto:

Stránkový deň na Povereníctve školstva a osvety ako aj v iných úradoch v Bratislave je v utorok a stredu. Je všeobecne známe, že práve PŠO je úrad, ktorý venuje stránkam najväčšiu možnú pozornosť, rokuje s nimi bez tzv. úradníckej strojenosti, čo je konečne samozrejmé u ľudí, ktorí skôr, než si sadli za úradnícky stolec, boli zväčša učiteľmi a profesormi. Okrem týchto predpokladov pre riadne vybavovanie žiadosti stránok sú dané aj objektívne predpoklady: v stránkový deň sú všetci úradníci PŠO v úrade; za chorých a služobne neprítomných je zariadená substitúcia. V sobotu na PŠO sa stránky neprijímajú.

Je pravda, že je ťažko sa dovolať nášho úradu telefonicky, a to nie iba v sobotu, ale aj v ktorýkoľvek iný deň. Avšak ako je známe, PŠO nespravuje telekomunikácie. No napriek tomu v dosahu svojho vplyvu nepripustím, aby niekto nabrýzgal kolegovi Lukačovičovi, pretože viem pochopiť technické ťažkosti, ktoré má s telefónmi. Tak, ako sa mu ich podarí prekonať, zlepši sa telefonické spojenie aj s PŠO.

Na prednáškach Pedagogickej fakulty v sobotu sa zúčastňujú 4 zamestnanci úradu ako prednášajúci a 38 ako poslucháči. Z týchto poslucháčov sú 33 učitelia pridelení službou na PŠO, ktorí sa hocikedy môžu vrátiť do pedagogickej služby na školách a po zdolaní mimoriadnych pracovných úloh daných povojnovou rekonštrukciou sa ich aj určitý počet na školy vráti. Títo zamestnanci majú povolenie navštevovať prednášky Pedagogickej fakulty s tou podmienkou, že čas, strávený na prednáškach, nahradia prácou mimo úradných hodín. Ich účasť na prednáškach PF nie je vôbec na ujmu úradu.

V zmienenom článku Nových prúdov píše sa, že „mnohí vedúci úradníci — dr. Pavlíkom počínajúc — sú v prácach na Pedagogickej fakulte“. Prichodí mi konštatovať, že menovaný na Pedagogickej fakulte ani neprednáša ani nie je poslucháčom PF ani sa nezúčastňuje prác na PF.

Nakoľko ide o článok časopisu vedeného dvoma vynikajúcimi reprezentantmi nášho štátneho a verejného života, dal som zvolať prednostov všetkých odborov, aby sa vyjadrili menovite o tom, či skutočne je na školstve „zbytočne mnoho úradníctva“. Na porade sa jednomyseľne konštatovalo, že PŠO má minimálny počet úradníctva, čoho dôkazom je, že sa pracuje aj po úradných hodinách. V článku sa konkrétne uvádza personálna agenda. Je pravda, že kedysi jeden personálny referent mal v referáte 600—800 učiteľov. Teraz na tú istú prácu nie sú dvaja, ako sa v článku tvrdí, ale jeden referent má teraz v referáte 500 učiteľov, pričom treba konštatovať, že i pri tomto znížení je pracovne preťažený. Personálne pomery boli kedysi upravené normami,

ktoré sa nemenili. Teraz je personálna agenda komplikovaná neustále sa meniacimi normami, ďalej novými normami, všeobecnými pomerami politickými (reslovakizácia, presídľovanie), sociálnymi pomerami (zhoršené životné pomery a z toho plynúca potreba presunu síl z príčin zdravotných) atď. Pre ilustráciu uvádzam napr. otázku platovú: kým predtým platový výmer obsahoval 3 položky (slúžne, činovné a výchovné), teraz obsahuje okrem uvedených položiek ešte ďalších 5 drahotných prídavkov!

Píšem Ti tieto vysvetlenia menovite z týchto dôvodov:

1. Na dotaz úradných miest u nás reštringovať počet zamestnancov, po starostlivej úvahe som oznámil, že nemožno ani jedného, naopak, chýbajú nám sily. V Tebou vydávanom časopise tvrdí sa niečo iného.

2. Nechápem, prečo napáda Tebou autorizovaný časopis úradníctvo PŠO.

Ak by si uznal za vhodné, daj poučiť Nové prúdy o týchto skutočnostiach a keď ide len o mýlnu informáciu, ktorá nedopatrením sa dostala do Tvojho časopisu, posluži mu na cti, ak svoje údaje opraví.

Prosím, aby si prijal uistenie o mojej účte a porúčam sa Ti

Tvoj
L. Novomeský

Nové prúdy (1945—1948), dvojtýždenník DS (od 1948 týždenník) pre politiku, hospodárstvo a kultúru. Mal byť protiváhou komunistického Nového slova.

J. Lettrich odpovedal Novomeskému 19. IV.: „Drahý majstre, dovoľujem si Ti oznámiť, že som dal úpravu redakcii Nových prúdov, aby v najbližšom čísle časopisu boli konštatované údaje uvedené v Tvojom liste zo dňa 16. apríla t. r.“

Proti O. Pavlíkovi a jeho práci na PŠO mali predstavitelia DS vždy veľké výhrady. Až také, že napr. v auguste 1946, keď sa po voľbách rozdeľovali poverenické kreslá a DS nemohla dostať školstvo, stavala podmienku, že Pavlík musí z PŠO odísť alebo aspoň nesmie vykonávať funkciu zástupcu povereníka a prednostu sekcie. KSS čiastočne prijala túto podmienku: funkciu zástupcu povereníka formálne zrušili.